

PVN e-mācību 3 Modulis

AR NODOKLI APLIEKAMA PERSONA

Kursa atziņas

Tas ir praktisks atbilstošākās kursa informācijas kopsavilkums.

Šajā e-mācību kursā izmantota atsauce uz ES PVN tiesību aktiem, kas ir spēkā 2020 gada 1. janvārī (attiecas uz ES PVN direktīvu, ES PVN atmaksas direktīvu un ES PVN īstenošanas regulu).

Šis modulis ir plašāka PVN kursa sastāvdaļa, ko veido šādas nodaļas:

- Ievads
- Teritorija
- **Ar nodokli apliekama persona**
- Darījumi
- Ar nodokli apliekamu darījumu vieta
- Digitālie pakalpojumi un vienots mini kontaktpunkts (MOSS)
- Iekasēšanas notikums un ar nodokli apliekamā summa
- Likmes
- Atbrīvojumi
- Tiesības uz atskaitījumu
- Atmaksa
- Pienākums

Šajā kursā uzzināsiet, kas ir darījumos iesaistītās personas. Tas ietver jautājumu "**Kas?**".

1. Mācību mērķi

Mācību noslēgumā spēsiet:

- atšķirt ar nodokli **apliekamu personu**, par **maksājumu atbildīgo personu** un **galapatērētāju**;
- noteikt par samaksu atbildīgo personu un to, kāda persona uzskatāma par nodokļu maksātāju;
- definēt dažādās personas, kurām var nākties **maksāt šo nodokli**;
- izprast, kas ir apgrieztā maksāšanas kārtība un kad to izmanto.

2. Pārskats

Jebkurā ar nodokli apliekamā darījumā ir piegādātājs un pircējs. Katrai iesaistītajai personai PVN nolūkā ir dažādas lomas.

Galapatērētājam ir jāmaksā ar nodokli apliekamajai personai, kas arī ir par nodokļa maksājumu nodokļu iestādēm atbildīgā persona. **Nodokļu iestādēm nodokli samaksā piegādātājs**, kurš ir atbildīgs par nodokļa samaksu, bet **nodokļa summu sedz galapatērētājs kā daļu no cenas**, ko tas samaksā šim piegādātājam.

Galapatērētājam ir jāmaksā cena plus PVN par saņemtajām precēm un pakalpojumiem. Tas nozīmē, ka pārdevējam vai pakalpojumu sniedzējam ir jāpārskaita nodokļu iestādēm klienta samaksātais PVN.

Ar nodokli apliekama persona: ikviena persona, kas regulāri un patstāvīgi veic saimniecisku darbību, piegādājot preces vai sniedzot pakalpojumus.

Ar nodokli neapliekama juridiska persona: dažas juridisko personu kategorijas, piemēram, valsts iestādes un kontrolāciju sabiedrības, kas neveic saimniecisko darbību, ir ar nodokli neapliekamas juridiskas personas.

Par samaksu atbildīgā persona: persona, kurai ir juridisks pienākums veikt PVN samaksu nodokļu iestādēm.

Galapatērētājs: pēdējais pircējs, kuram piegādā preces vai sniedz pakalpojumus un uz kuru pilnā mērā gulstas nodokļu slogs.

Apgrieztā maksāšana: kad par PVN samaksu nodokļu iestādēm ir atbildīgs pircējs, nevis piegādātājs.

3. Atbildības nodošana: APGRIEZTĀ MAKSĀŠANA

Parasti piegādātājs ir persona, kas atbild par nodokļu samaksu, taču dažkārt **par šo samaksu kļūst atbildīgs klients, nevis piegādātājs**. Šo izņēmumu izmanto, lai vienkāršotu PVN iekasēšanu vai novērstu izvairīšanos no nodokļu nomaksas. Apgrieztā maksāšanas sistēma var būt **obligāta vai izvēles**.

Dažos gadījumos (piem., piegādājot elektroenerģiju) **atbildība par nodokļu samaksu obligāti jānodod klientam**, kas nozīmē, ka ar nodokli apliekamajai personai, kas saņem pakalpojumu, ir pašai jānovērtē par saņemto pakalpojumu maksājamā PVN summa.

Piemērs: par elektroenerģijas piegādi PVN ir jāmaksā enerģētikas uzņēmumam dalībvalstī, kurā atrodas galapatērētājs. Taču, tā kā šis uzņēmums nav dibināts šajā dalībvalstī, atbildība par nodokļa samaksu tiek nodota pircējam, šajā gadījumā elektroenerģijas izplatītājam.

Līdz ar Direktīvu 2008/8 ir mainīti noteikumi, kas attiecas uz personu, kas apliekama ar nodokli un sniedz pakalpojumus klientam citā dalībvalstī.

Svarīgākais **iemesls atbildības nodošanai** preču vai pakalpojumu saņēmējam **ir tas, ka piegādātājs nav dibināts dalībvalstī**, kurā preču piegāde ir **apliekama ar nodokli**. Tādā gadījumā **PVN jāmaksā ar nodokli apliekamai personai, kurai tiek sniegti pakalpojumi**.

Izvēles apgrieztā maksāšanas sistēma:

Citos gadījumos izvēle ir atstāta dalībvalstu ziņā, kuras var nolemt, ka atbildība par nodokļa nomaksu nodošana ir jāiestrādā šīs valsts tiesību sistēmā.

Pat ja piegādātājs ir dibināts dalībvalstī, kurā maksājams nodoklis, izvēle par apgriezto maksāšanas sistēmu **joprojām var palikt dalībvalstu ziņā**, lai novērstu krāpšanu.

Piemērs: ar nodokli apliekamai personai tiek pārdota jaunuzcelta māja dalībvalstī A. Tā kā piegādātājs ir dibināts dalībvalstī A, tam būtu jāuzņemas atbildība par PVN samaksu. Tomēr ir iespējams piemērot apgriezto maksāšanas kārtību saskaņā ar 199. panta 1. punkta g) apakšpunktu. Šajā gadījumā jāizpēta saistītie valsts tiesību akti.

Apgrieztā maksāšanas sistēma var attiekties uz preču piegādi, pakalpojumu sniegšanu, preču iegādi Kopienas teritorijā un preču importēšanu.

Pieklūt neierobežotajiem e-mācību kursiem iespējams, apmeklējot EUROPA tīmekļa vietni: https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview_en.

Atcerieties – as ir ātrs un praktisks atbilstošākās kursa informācijas kopsavilkums. Par autentisku uzskatāmi vienīgi Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša publicētie Eiropas Savienības tiesību akti. Komisija neuzņemas nekādu ar apmācību saistītu atbildību vai saistības.